

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 17ης Ιουλίου 1997 *

Στην υπόθεση C-354/95,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του High Court of Justice, Queen's Bench Division (Ηνωμένο Βασίλειο), προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

The Queen

και

Minister for Agriculture, Fisheries and Food,

ex parte: **National Farmers' Union κ.λπ.,**

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία και το κύρος του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3887/92 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 1992, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου σχετικά με ορισμένα καθεστώτα κοινοτικών ενισχύσεων (ΕΕ 1992, L 391, σ. 36),

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους G. F. Mancini (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, J. L. Murray και P. J. G. Karpeyn, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η National Farmers' Union κ.λπ., εκπροσωπούμενη από τους E. H. Rijacker Hordijk, δικηγόρο Άμστερνταμ, και T. P. J. van Oers, δικηγόρο Χάγης, και M. P. Duffy, barrister, ενεργούντες κατ' εντολήν του M. W. J. Neville, solicitor,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από την L. Nicoll, του Treasury Solicitor's Department, επικουρούμενη από την P. Watson, barrister,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον M. J. MacDonald Flett, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της National Farmers' Union κ.λπ., της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου και της Επιτροπής κατά τη συνεδρίαση της 22ας Ιανουαρίου 1997,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 6ης Μαρτίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 1995, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Νοεμβρίου 1995, το High Court of Justice, Queen's Bench Division, υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, διάφορα προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία και το κύρος του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3887/92 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 1992, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου σχετικά με ορισμένα καθεστώτα κοινοτικών ενισχύσεων (ΕΕ 1992, L 391, σ. 36).
- 2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ, αφενός, της National Farmers' Union κ.λπ., εθνικής επαγγελματικής οργανώσεως των κατόχων γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων στην Αγγλία και την Ουαλία (στο εξής: NFU), καθώς και 120 γεωργικών εκμεταλλεύσεων, και, αφετέρου, του Minister for Agriculture, Fisheries and Food (Υπουργού Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, στο εξής: MAFF), σχετικά με τις κυρώσεις που τους επέβαλε ο τελευταίος δυνάμει του άρθρου 9 του κανονισμού 3887/92, του οποίου αμφισβητούν τόσο την ερμηνεία όσο και την εφαρμογή εκ μέρους του MAFF.

Επί της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως

Το ισχύον για τα βοοειδή σύστημα ενισχύσεων

Ο κανονισμός 805/68 του Συμβουλίου

- 3 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 805/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του βοείου γάλακτος (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 72), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2066/92 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1992, για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ)

805/68 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 468/87 για τον καθορισμό των γενικών κανόνων του καθεστώτος ειδικής προμολότσης υπέρ των παραγωγών βοείου κρέατος, καθώς και του κανονισμού (ΕΟΚ) 1357/80 για την καθιέρωση καθεστώτος προμολότσης για τη διατήρηση του πληθυσμού των θηλαζουσών αγελάδων (ΕΕ L 215, σ. 49, στο εξής: κανονισμός 805/68), προβλέπει στα άρθρα 4α έως 4λ τη χορήγηση διαφόρων προμολότσεων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η ειδική προμολότση για τα αρσενικά βοοειδή και η προμολότση θηλάζουσας αγελάδας.

- 4 Σύμφωνα με το άρθρο 4ζ του κανονισμού 805/68, ο συνολικός αριθμός των ζώων για τα οποία μπορούν να χορηγηθούν αυτές οι τελευταίες προμολότσεις περιορίζεται με την εφαρμογή ενός δείκτη πυκνότητας του πληθυσμού των ζώων που βρίσκονται στην εκμετάλλευση, ο οποίος εκφράζεται σε αριθμό μονάδων χονδρών ζώων (στο εξής: ΜΧΖ) σε σχέση με τη διαθέσιμη για την παραγωγή ζωοτροφών έκταση της εν λόγω εκμεταλλεύσεως.

Ο κανονισμός 3886/92 της Επιτροπής

- 5 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 3886/92 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 1992, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής όσον αφορά τα καθεστώτα επιδοτήσεων που προβλέπονται στον κανονισμό 805/68 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) 1244/82 και (ΕΟΚ) 714/89 (ΕΕ L 391, σ. 20), προβλέπει, στο άρθρο 42, παράγραφος 1, ότι για κάθε παραγωγό που υποβάλλει αίτηση ενισχύσεως σχετικά με την έκταση και αίτηση ειδικής ενισχύσεως ή ενισχύσεως θηλάζουσας αγελάδας, οι αρμόδιες αρχές καθορίζουν τον αριθμό ΜΧΖ που αντιστοιχούν στον αριθμό των ζώων για τον οποίο μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη για την παραγωγή ζωοτροφών έκταση της εκμεταλλεύσεώς του.

Το σύστημα ενισχύσεων που ισχύει για τις αροτραίες καλλιέργειες και για την προσωρινή παύση της καλλιέργειας

Ο κανονισμός 1765/92 του Συμβουλίου

- 6 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1765/92 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1992, για τη θέσπιση καθεστώτος στήριξης των παραγωγών ορισμένων αροτραίων

καλλιεργειών (ΕΕ L 181, σ. 12), ορίζει, στο άρθρο 2, παράγραφος 1, ότι οι κοινοτικοί παραγωγοί αροτραίων καλλιεργειών δύνανται να ζητήσουν τη χορήγηση αντισταθμιστικής πληρωμής υπό τους όρους που καθορίζονται στον πρώτο τίτλο του εν λόγω κανονισμού. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, ορίζει ότι η αντισταθμιστική πληρωμή χρησιμοποιείται για εκτάσεις αροτραίων καλλιεργειών ή για την προσωρινή παύση της καλλιέργειας γαιών.

- 7 Για να λάβουν τα σχετικά ποσά, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 5, του κανονισμού 1765/92, οι παραγωγοί υποχρεούνται να προβούν σε προσωρινή παύση της καλλιέργειας τμήματος των γαιών της εκμεταλλεύσεώς τους έναντι σχετικής αντισταθμίσεως.

Ο τρόπος εφαρμογής του συστήματος ενισχύσεων

Ο κανονισμός 3508/92 του Συμβουλίου

- 8 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 3508/92 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 1992, για τη θέσπιση ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου σχετικά με ορισμένα καθεστώτα κοινοτικών ενισχύσεων (ΕΕ L 355, σ. 1), ορίζει, στο άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, ότι, για να υπαχθεί σε ένα ή περισσότερα κοινοτικά συστήματα, κάθε κάτοχος εκμεταλλεύσεως υποβάλλει, για κάθε έτος, αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεων [σχετικά με] εκτάσεις στην οποία αναφέρονται τα αγροτεμάχια, συμπεριλαμβανομένων των εκτάσεων για χορτονομές, τα αγροτεμάχια που αποτελούν αντικείμενο μέτρου παύσεως της καλλιέργειας των αρόσιμων γαιών και τα αγροτεμάχια σε αγρανάπαυση.

Ο κανονισμός 3887/92 της Επιτροπής

- 9 Κατά την έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3887/92, «η τήρηση των διατάξεων σε θέματα κοινοτικών ενισχύσεως πρέπει να ελέγχεται με τρόπο αποτελεσματικό».

- 10 Στην ένατη αιτιολογική σκέψη αναφέρεται ότι πρέπει να θεσπισθούν διατάξεις που αποσκοπούν στην πρόληψη και την επιβολή κυρώσεων κατά τρόπο αποτελεσματικό σε περιπτώσεις παρατυπιών και απάτης, όμως, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων των διαφόρων συστημάτων ενισχύσεων, πρέπει να προβλεφθούν κυρώσεις που κλιμακώνονται ανάλογα με τη σοβαρότητα της παρατυπίας και φθάνουν μέχρι τον ολικό αποκλεισμό από το οικείο σύστημα.
- 11 Δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 3887/92, η δήλωση περί προσωρινής παύσεως της καλλιέργειας και εκείνη που αφορά την καλλιέργεια κατατίθενται μαζί με την αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως σχετικά με εκτάσεις ή αποτελούν μέρος της. Το άρθρο 4, παράγραφος 1, ορίζει τις πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνει μια τέτοια αίτηση.
- 12 Σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, οι διοικητικοί και οι επιτόπιοι έλεγχοι πραγματοποιούνται κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική εξακρίβωση της τηρήσεως των όρων για τη χορήγηση των ενισχύσεων και των προμοδοτήσεων.
- 13 Το άρθρο 9 του κανονισμού 3887/92 όριζε τα ακόλουθα:

«1. Όταν διαπιστωθεί ότι η πράγματι καθορισθείσα έκταση είναι μεγαλύτερη από τη δηλωθείσα στην αίτηση χορήγησης ενίσχυσης για εκτάσεις, για τον υπολογισμό του ύψους της ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη η δηλωθείσα έκταση.

2. Όταν διαπιστωθεί ότι η δηλωθείσα έκταση στην αίτηση ενίσχυσης υπερβαίνει την καθορισθείσα έκταση, το ποσό της ενίσχυσης υπολογίζεται βάσει της έκτασης που έχει πράγματι καθορισθεί κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Εντούτοις, εκτός από περιπτώσεις ανωτέρας βίας, η πράγματι καθορισθείσα έκταση μειώνεται:

— κατά το διπλάσιο της διαπιστωθείσας υπέρβασης όταν η εν λόγω υπέρβαση είναι μεγαλύτερη από 2 % ή κατά δύο εκτάρια και ισούται με το 10 %, το πολύ, της καθορισθείσας έκτασης,

— κατά 30 % όταν η διαπιστωθείσα υπέρβαση είναι μεγαλύτερη από το 10 % και ίση με το 20 %, το πολύ, της καθορισθείσας έκτασης.

Στην περίπτωση που η διαπιστωθείσα επιπλέον έκταση είναι μεγαλύτερη από το 20 % της καθορισθείσας έκτασης, δεν χορηγείται καμία ενίσχυση σχετική με την έκταση.

Εντούτοις, εφόσον πρόκειται για, εσκεμμένα ή λόγω σοβαρής αμέλειας, ψευδή δήλωση:

— ο εν λόγω κάτοχος της εκμετάλλευσης δεν δύναται να επωφεληθεί από το συγκεκριμένο καθεστώς χορήγησης ενίσχυσης στα πλαίσια του εν λόγω ημερολογιακού έτους

και

— σε περίπτωση ψευδούς δήλωσης που έγινε εσκεμμένα, δεν δύναται να επωφεληθεί από οποιοδήποτε καθεστώς χορήγησης ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3508/92, στα πλαίσια του επομένου ημερολογιακού έτους, για έκταση ίση με εκείνη για την οποία απορρίφθηκε η αίτησή του για χορήγηση ενίσχυσης.

(...)

Κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, ως καθορισθείσα έκταση νοείται εκείνη για την οποία έχουν τηρηθεί όλοι οι κανονιστικοί όροι.

3. Για την εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2, λαμβάνονται υπόψη μόνο και χωριστά οι εκτάσεις για χορτονομή, οι εκτάσεις στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια και εκείνες στις οποίες πραγματοποιούνται διάφορες αροτριάες καλλιέργειες, για τις οποίες ισχύει διαφορετικό ποσό ενίσχυσης.

4. Οι εκτάσεις που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 3 του παρόντος άρθρου για τον υπολογισμό της ενίσχυσης χρησιμοποιούνται:

- στο πλαίσιο της προσωρινής παύσης της καλλιέργειας, για τον υπολογισμό της μέγιστης έκτασης που είναι επιλέξιμη όσον αφορά τις αντισταθμιστικές πληρωμές για τους παραγωγούς αροτριαίων καλλιεργειών,
- για τον υπολογισμό του ορίου των προμηθοτήσεων που μνημονεύονται στα άρθρα 4η και 4θ του κανονισμού (ΕΟΚ) 805/68, καθώς και της αντισταθμιστικής αποζημίωσης.

Εντούτοις, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2, πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση, ο υπολογισμός της μέγιστης έκτασης που είναι επιλέξιμη για αντισταθμιστικές πληρωμές για τους παραγωγούς αροτριαίων καλλιεργειών γίνεται επί τη βάση της πράγματι καθορισθείσης έκτασης στο πλαίσιο της προσωρινής παύσης της καλλιέργειας.

5. (...)»

14 Εντούτοις, ενώ όλες οι άλλες γλωσσικές αποδόσεις του άρθρου 9, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, ανέφεραν τις παραγράφους 1 έως 3 ή το άρθρο 9 στο σύνολό του, το αγγλικό, το φινλανδικό και το σουηδικό κείμενο έκαναν λόγο περί των παραγράφων 1 και 3.

15 Ο κανονισμός (ΕΚ) 229/95 της Επιτροπής, της 3ης Φεβρουαρίου 1995, για τροποποίηση του κανονισμού 3887/92 και του κανονισμού (ΕΚ) 762/94 (ΕΕ L 27, σ. 3), διόρθωσε τα ως άνω κείμενα του άρθρου 9, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, που αντιστοιχεί πλέον προς τις άλλες γλωσσικές αποδόσεις του κανονισμού. Η διάταξη αυτή, όπως τροποποιήθηκε, αναφέρεται πλέον στις «παραγράφους 1, 2 και 3» του άρθρου 9 και όχι στις «παραγράφους 1 και 3».

Οι κανονισμοί 229/95 και 1648/95 της Επιτροπής

- 16 Το άρθρο 1, σημείο 3, του κανονισμού 229/95, που τροποποιεί το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 3887/92, ορίζει τα εξής:

«4 α) Οι εκτάσεις, που έχουν καθοριστεί σε εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3 για τον υπολογισμό της ενίσχυσης, χρησιμοποιούνται:

— στο πλαίσιο της παύσης της καλλιέργειας, για τον υπολογισμό της μέγιστης έκτασης που είναι επιλέξιμη όσον αφορά τις αντισταθμιστικές πληρωμές για τους παραγωγούς αροτραίων καλλιεργειών,

— για τον υπολογισμό του ορίου των προμοδοτήσεων που μνημονεύονται στα άρθρα 4η και 4θ του κανονισμού (ΕΟΚ) 805/68, καθώς και για τον υπολογισμό της αντισταθμιστικής αποζημίωσης.

Εντούτοις, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 πρώτο εδάφιο πρώτη και δεύτερη περίπτωση, ο υπολογισμός της μέγιστης έκτασης που είναι επιλέξιμη για τις αντισταθμιστικές πληρωμές για τους παραγωγούς αροτραίων καλλιεργειών γίνεται με βάση την πράγματι καθορισθείσα έκταση για παύση της καλλιέργειας και κατ' αναλογία των διαφόρων καλλιεργειών.

β) (...)»

- 17 Ο κανονισμός (ΕΚ) 1648/95 της Επιτροπής, της 6ης Ιουλίου 1995, για τροποποίηση του κανονισμού 3887/92 (ΕΕ L 156, σ. 27), ορίζει, στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη, «ότι, για λόγους απλοποίησης των κυρώσεων σχετικά με “εκτάσεις” και “ζώα”, θα πρέπει να τροποποιηθούν οι διατάξεις σχετικά με την

εφαρμογή τους· ότι, λόγω του γεγονότος ότι τροποποιήθηκαν οι κανόνες σχετικά με την προσωρινή παύση της καλλιέργειας από την έκδοση του κανονισμού (ΕΟΚ) 3887/92 της Επιτροπής, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 229/95, ιδίως με τη θέσπιση διατάξεων που επιτρέπουν τη μεταφορά της υποχρέωσης προσωρινής παύσης της καλλιέργειας από παραγωγό σε παραγωγό καθώς και της εθελοντικής προσωρινής παύσης της καλλιέργειας, κρίνεται σκόπιμη η τροποποίηση των κυρώσεων».

- 18 Το άρθρο 1, σημεία 5 και 6, του κανονισμού 1648/95 προβλέπει τροποποίηση του άρθρου 9, παράγραφοι 2 και 4, του κανονισμού 3887/92 με τον ακόλουθο τρόπο:

«5) Στο άρθρο 9, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, η πρώτη και δεύτερη περίπτωση αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

“(...) κατά το διπλάσιο της διαπιστωθείσας διαφοράς, εφόσον αυτή υπερβαίνει το 3 % ή τα 2 εκτάρια και όχι περισσότερο από το 20 % της καθορισθείσας έκτασης”.

- 6) Το άρθρο 9, παράγραφος 4, στοιχείο α', αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

“α) Οι εκτάσεις που έχουν καθιερωθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 για τους σκοπούς του υπολογισμού της ενίσχυσης, χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ορίου των προμηδοτήσεων που αναφέρονται στα άρθρα 4ξ και 4η του κανονισμού (ΕΟΚ) 805/68, καθώς και για τον υπολογισμό της αντισταθμιστικής αποζημίωσης.

Ο υπολογισμός της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης για αντισταθμιστικές αποζημιώσεις σε παραγωγούς αροτραίων καλλιεργειών γίνεται με βάση την έκταση της πράγματι καθορισθείσας έκτασης που τέθηκε σε προσωρινή παύση της καλλιέργειας και κατ' αναλογία των διαφόρων καλλιεργειών.”»

Η διαχρονική επιβολή των προβλεπόμενων από τις κοινοτικές πράξεις διοικητικών ποινών

Ο κανονισμός 2988/95 του Συμβουλίου

- 19 Ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312, σ. 1), προβλέπει, στο άρθρο 1, παράγραφος 1, ότι «Για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θεσπίζονται γενικοί κανόνες σχετικά με ομοιογενείς ελέγχους, καθώς και με διοικητικά μέτρα και κυρώσεις για τις παρατυπίες βάσει του κοινοτικού δικαίου.»
- 20 Δυνάμει της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, συνιστά παρατυπία κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου που απορρέει από πράξη ή παράλειψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημειωθεί ο γενικός προϋπολογισμός των Κοινοτήτων ή προϋπολογισμός διαχειριζόμενος από τις Κοινότητες, είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Κοινότητας είτε από αδικαιολόγητη δαπάνη.
- 21 Βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 2988/95, «Καμία διοικητική κύρωση δεν [επιβάλλεται] εάν δεν προβλέπεται από κοινοτική πράξη προγενέστερη της παρατυπίας. Σε περίπτωση μεταγενέστερης τροποποίησης των διατάξεων περί επιβολής διοικητικών κυρώσεων που περιέχονται σε κοινοτικούς κανόνες, ισχύουν αναδρομικώς οι λιγότερο αυστηρές διατάξεις.»

Επί της διαφοράς της κύριας δίκης

- 22 Από τη διάταξη του αιτούντος δικαστηρίου προκύπτει ότι η διαφορά της κύριας δίκης αφορά κατόχους γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων οι οποίοι υπερεκτίμησαν καλόπιστα σε ποσοστό άνω του 20 % την έκταση των γαιών τους στο πλαίσιο δηλώσεων που συνόδευαν τις αιτήσεις για χορήγηση ενισχύσεων, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίσουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα λόγω των κυρώσεων που τους επέβαλε ο MAFF κατ' εφαρμογήν του άρθρου 9 του κανονισμού 3887/92.
- 23 Εξάλλου, κατά το αιτούν δικαστήριο, όταν η έκταση των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια υπερεκτιμάται σε ποσοστό άνω του 20 %, ο MAFF δεν χορηγεί, δυνάμει του άρθρου 9 του εν λόγω κανονισμού, καμία ενίσχυση σχετικά με την προσωρινή παύση της καλλιέργειας γαιών ή σχετικά με αροτραίες καλλιέργειες. Επιπλέον, υπερεκτίμηση που υπερβαίνει το 20 % της εκτάσεως που προορίζεται για χορτονομή ή των γαιών που χρησιμοποιούνται για ειδική αροτραία καλλιέργεια στερεί τους κατόχους των εκμεταλλεύσεων από τη δυνατότητα λήψεως κάθε ποσού.
- 24 Από τη δικογραφία της κύριας δίκης προκύπτει επίσης ότι, με έγγραφο της 22ας Φεβρουαρίου 1995, οι βρετανικές αρχές πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι θεωρούσαν ότι η άρνηση καταβολής οποιουδήποτε ποσού συνδεδόμενου με τις αροτραίες καλλιέργειες αποτελούσε κύρωση δυσανάλογη σε σχέση με τη σοβαρότητα της διαπραχθείσας παρατυπίας. Η Επιτροπή απάντησε ότι τέτοιες κυρώσεις δεν είναι πάρα πολύ αυστηρές, προσθέτοντας ωστόσο ότι είχε ήδη καταρτίσει σχέδιο για τροποποίηση του κανονισμού 3887/92, έτσι ώστε οι κάτοχοι εκμεταλλεύσεων να μπορούν να λαμβάνουν αντισταθμιστικές καταβολές για τις αροτραίες καλλιέργειές τους βάσει της πράγματι διαπιστωθείσας εκτάσεως των γαιών στις οποίες παύει προσωρινά η καλλιέργεια.
- 25 Η NFU καθώς και 120 κάτοχοι γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων ατομικά αμφισβητούν την εκ μέρους του MAFF εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 και, για τον λόγο αυτό, προσέφυγαν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 26 Θεωρώντας ότι η λύση της διαφοράς της οποίας επελήφθη απαιτεί ερμηνεία του κανονισμού 3887/92, καθώς και εκτίμηση του κύρους του, το High Court of Justice αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Είχε το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3887/92 της Επιτροπής (πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 1648/95) την έννοια ότι δεν δικαιούνταν καμία αντισταθμιστική πληρωμή σχετική με την έκταση οι κάτοχοι γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων των οποίων η πράγματι καθορισθείσα έκταση επί της οποίας έπαυσε προσωρινά η καλλιέργεια διαπιστώθηκε ότι ήταν μικρότερη σε ποσοστό άνω του 20 % από τη δηλωθείσα με την αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως, αλλά δεν διαπιστώθηκε δόλος ή βαριά αμέλεια;
  - 2) Είχε το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 της Επιτροπής (πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 1648/95) την έννοια ότι δεν δικαιούνταν καμία επιδότηση για το βόειο κρέας οι κάτοχοι εκμεταλλεύσεων των οποίων η πράγματι καθορισθείσα έκταση για χορτονομή διαπιστώθηκε ότι ήταν μικρότερη σε ποσοστό άνω του 20 % από τη δηλωθείσα με την αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως, αλλά δεν διαπιστώθηκε δόλος ή βαριά αμέλεια;
  - 3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο και/ή στο δεύτερο ερώτημα: Ήταν το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 της Επιτροπής (πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 1648/95) εν όλω ή εν μέρει ανίσχυρο, ως αντιβαίνον προς ορισμένες αρχές του κοινοτικού δικαίου, και συγκεκριμένα προς την αρχή της ασφαλείας δικαίου, την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων και/ή την αρχή της αναλογικότητας;
  - 4) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο και/ή στο δεύτερο ερώτημα: Πώς έπρεπε να ερμηνεύεται το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 της Επιτροπής (πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 1648/95);

- 5) Ανεξάρτητα από τις απαντήσεις στο πρώτο έως και το τέταρτο ερώτημα: Είναι έγκυρη και νόμιμη η προβλεπόμενη από τον κανονισμό 3887/92 της Επιτροπής επιβολή στον κάτοχο της εκμεταλλεύσεως της απώλειας ολόκληρης της πληρωμής που αφορά συγκεκριμένη έκταση ως κυρώσεως, όταν διαπιστώνεται ότι η πράγματι καθορισθείσα έκταση είναι μικρότερη σε ποσοστό άνω του 20 % από τη δηλωθείσα με την αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως, αλλά δεν διαπιστώνεται συναφώς δόλος ή βαριά αμέλεια;»

Επί του πρώτου ερωτήματος και επί του πρώτου σκέλους του τετάρτου ερωτήματος

- 27 Με το πρώτο ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ερωτά στην ουσία αν το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92, πριν από την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 1648/95, έχει την έννοια ότι, όταν δεν υφίσταται δόλος ή βαριά αμέλεια, επιβάλλει τη στέρηση της δυνατότητας λήψεως οιασδήποτε ενισχύσεως σχετικά με αροτραίες γαίες όταν η διαφορά μεταξύ της δηλωθείσας εκτάσεως των γαιών τις οποίες αφορά η προσωρινή παύση της καλλιέργειας και εκείνης που διαπιστώθηκε κατά τη διάρκεια ελέγχου εκ μέρους των αρμοδίων αρχών υπερβαίνει το 20 %. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ερώτημα αυτό, ερωτά, με το πρώτο σκέλος του τετάρτου ερωτήματος, πώς πρέπει να ερμηνευθούν οι εν λόγω διατάξεις.
- 28 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί καταρχάς ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 13 έως 15 της παρούσας αποφάσεως, με την έκδοση του κανονισμού 229/95, το σφάλμα που περιλαμβανόταν στο αρχικό αγγλικό κείμενο του άρθρου 9, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 3887/92 διορθώθηκε.
- 29 Κατά την NFU, η έκφραση, «καμία ενίσχυση σχετική με την έκταση» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 9, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3887/92 σημαίνει ότι δεν χορηγείται καμία ενίσχυση σε σχέση με την υπερεκτιμηθείσα έκταση, δηλαδή εκείνη την οποία αφορά η αγρανάπαυση. Διατείνεται ότι η εν λόγω ερμηνεία επιβεβαιώνεται από το άρθρο 9, παράγραφος 3, το οποίο προβλέπει ότι οι εκτάσεις που προορίζονται για παραγωγή ζωοτροφών, οι εκτάσεις στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια και εκείνες που αφορούν διάφορες αροτραίες καλλιέργειες λαμβάνονται υπόψη χωριστά. Κατά συνέπεια, αν ο κάτοχος γεωργοκτηνοτροφικής επιχειρήσεως χάσει το δικαίωμα να λάβει κάθε είδους αντισταθμιστική καταβολή σχετικά με την έκταση των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια, θα εξακολουθεί να έχει δικαίωμα, βάσει της εκτάσεως των γαιών στις οποίες έχει πράγματι παύσει προσωρινά η καλλιέργεια, όπως εξακριβώ-

νεται με σχετικό έλεγχο, να λάβει ενισχύσεις βάσει των καλλιεργούμενων αροτραίων γαιών του, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 3887/92. Κατά την NFU οι τροποποιήσεις που εισήγαγε ο κανονισμός 1648/95 απλώς επεξηγούν την εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφος 4, και δεν επιφέρουν καμία ουσιαστική τροποποίηση.

- 30 Αντιθέτως, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου θεωρεί ότι από το άρθρο 9, παράγραφος 2, του κανονισμού 3887/92 προκύπτει ότι, όταν η υπερεκτίμηση υπερβαίνει το 20 % της εκτάσεως των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια, δεν υφίσταται κανενός είδους προσδιορισμός της εκτάσεως των σχετικών γαιών. Επομένως, θεωρεί ότι μια τέτοια υπερεκτίμηση έχει το ίδιο αποτέλεσμα με τη διαπίστωση της ανυπαρξίας κάθε εκτάσεως κατά την έννοια του κανονισμού. Δεδομένου ότι η έκταση των ως άνω γαιών που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2, χρησιμοποιείται ως βάση υπολογισμού της μέγιστης εκτάσεως γαιών για τις οποίες μπορούν να χορηγηθούν αντισταθμιστικές καταβολές, δεν μπορεί να χορηγηθεί καμία ενίσχυση σχετικά με την έκταση.
- 31 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, όπως προκύπτει σαφώς από το άρθρο 9, παράγραφος 2, του κανονισμού 3887/92, ιδίως από τη φράση «καμία ενίσχυση σχετική με την έκταση», αν η διαφορά μεταξύ της πράγματι διαπιστωθείσας εκτάσεως των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια και της δηλωθείσας με την αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως υπερβαίνει το 20 %, ο κάτοχος της γεωργικής εκμεταλλεύσεως θα θεωρείται ότι δεν προέβη σε παύση της καλλιέργειας όσον αφορά καμία γεωργική έκταση κατά την έννοια του κανονισμού. Δεδομένου ότι η πράγματι εξακριβωθείσα έκταση των εν λόγω γαιών χρησιμοποιείται ως βάση υπολογισμού της εκτάσεως για την οποία μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση σε αροτραίες καλλιέργειες, ο ως άνω κάτοχος χάνει κάθε δικαίωμα να λάβει την ενίσχυση αυτή.
- 32 Ακόμα και αν αληθεύει ότι το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 3887/92 ορίζει ότι ο υπολογισμός της μέγιστης εκτάσεως για την οποία μπορούν να χορηγηθούν αντισταθμιστικές καταβολές υπέρ των παραγωγών αροτραίων καλλιεργειών πραγματοποιείται βάσει της πράγματι διαπιστωθείσας εκτάσεως των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια, η διάταξη αυτή, ωστόσο, έχει εφαρμογή μόνον όταν η διαφορά μεταξύ της πράγματι διαπιστωθείσας εκτάσεως των εν λόγω γαιών και της δηλωθείσας, που προκύπτει από καλοπίστως διαπραχθέν σφάλμα, κυμαίνεται μεταξύ του 2 και του 20 %. Επομένως, το άρθρο 9, παράγραφος 4, δεν έχει εφαρμογή προκειμένου περί σφαλμάτων, έστω και καλοπίστως διαπραχθέντων, που υπερβαίνουν το 20 %, όπως αυτά τα οποία αφορά η υπόθεση της κύριας δίκης.

- 33 Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι τροποποιήσεις τις οποίες επέφερε στο άρθρο 9 του κανονισμού 3887/92 ο κανονισμός 1648/95 στηρίζονται στην ερμηνεία κατά την οποία, πριν από την έναρξη της ισχύος του τελευταίου αυτού κανονισμού, όταν η δήλωση της εκτάσεως των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια, που περιλαμβάνονταν στη σχετική αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως, υπερέβαινε το 20 % της διαπιστωθείσας κατόπιν σχετικού ελέγχου, δεν υφίστατο κανένας προσδιορισμός της εκτάσεως των εν λόγω γαιών και, κατά συνέπεια, κανένα στοιχείο βάσει του οποίου να μπορούν να υπολογιστούν οι αντισταθμιστικές καταβολές για αροτραίες καλλιέργειες.
- 34 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, πριν από την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 1648/95, το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιβάλλει, ακόμα και ελλείψει δόλου ή βαριάς αμελείας, την απώλεια της δυνατότητας χορηγήσεως οποιουδήποτε ποσού σχετικά με αροτραίες γαίες όταν η διαφορά μεταξύ της δηλωθείσας εκτάσεως των γαιών στις οποίες παύει προσωρινά η καλλιέργεια και εκείνης που διαπιστώνεται κατόπιν ελέγχου εκ μέρους των αρμοδίων αρχών υπερβαίνει το 20 %.
- 35 Εντούτοις, πρέπει να υπενθυμιστεί επίσης ότι το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 3887/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1648/95, προβλέπει λιγότερο αυστηρές κυρώσεις όταν ο κάτοχος γεωργικής εκμεταλλεύσεως διέπραξε καλόπιστα σφάλμα δηλώνοντας την έκταση των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια με την αίτηση του για χορήγηση ενισχύσεως. Η εν λόγω διάταξη προβλέπει, πράγματι, ότι ο υπολογισμός της μέγιστης εκτάσεως για την οποία μπορούν να χορηγηθούν αντισταθμιστικές πληρωμές στους παραγωγούς αροτραίων καλλιεργειών πραγματοποιείται βάσει της εκτάσεως των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια, όπως αυτή έχει πράγματι εξακριβωθεί, και κατ' αναλογία των διαφόρων καλλιεργειών. Οι διατάξεις αυτές άρχισαν να ισχύουν μετά τα πραγματικά περιστατικά των οποίων επελήφθη το αιτούν δικαστήριο.
- 36 Με έγγραφο της 9ης Δεκεμβρίου 1996, το Δικαστήριο ρώτησε την NFU, την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και την Επιτροπή αν θεωρούν ότι, εν όψει των άρθρων 1, παράγραφος 2, και 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 2988/95, που ορίζει ότι οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις κοινοτικών διατάξεων οι οποίες προβλέπουν λιγότερο αυστηρές κυρώσεις πρέπει να εφαρμόζονται αναδρομικά, οι τροποποιήσεις που επέφερε ο κανονισμός 1648/05 επιδρούν επί των απαντήσεων οι οποίες πρέπει να δοθούν στα προδικαστικά ερωτήματα.

- 37 Κατά την NFU, σε περίπτωση που η ερμηνεία του άρθρου 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 την οποία υποστήριξε δεν γίνει δεκτή, το Δικαστήριο μπορεί ή και ακόμα οφείλει να αποφανθεί, βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 2988/95, ότι οι λιγότερο αυστηρές κυρώσεις που προβλέπει ο κανονισμός 1648/95 πρέπει να ισχύσουν αναδρομικά για τους κατόχους γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που υπερεκτίμησαν καλόπιστα την έκταση των γαιών τους στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια σε ποσοστό άνω του 20 %. Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης ότι πρέπει να εφαρμοστεί μια λιγότερο αυστηρή κύρωση σε περίπτωση δηλώσεως με την οποία η έκταση των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια έχει υπερεκτιμηθεί σε ποσοστό άνω του 20 % καθόσον, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 2988/95, καλόπιστη υπερεκτίμηση σε ποσοστό άνω του 20 % σε μια τέτοια περίπτωση δεν οδηγεί πλέον σε απώλεια της δυνατότητας χορηγήσεως κάθε είδους καταβολής για τις αροτραίες καλλιέργειες.
- 38 Αντιθέτως, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου διατείνεται ότι καμία διάταξη του κανονισμού 2988/95 δεν προβλέπει αναδρομική εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού 1648/95 σε καταστάσεις που δημιουργήθηκαν πριν από την έκδοσή του.
- 39 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι, όπως προκύπτει από τη δέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2988/95, ένας από τους στόχους του κανονισμού αυτού είναι, «τηρουμένου του κοινοτικού κεκτημένου και των διατάξεων που θα προβλέπουν οι ειδικοί κοινοτικοί κανόνες που θα ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, (...) να προβλεφθούν οι κατάλληλες διατάξεις για την αποφυγή της σύρρευσης των κοινοτικών χρηματικών κυρώσεων και των εθνικών ποινικών κυρώσεων που επιβάλλονται για τις αυτές πράξεις στο αυτό πρόσωπο». Κατά συνέπεια, από τον εν λόγω κανονισμό προκύπτει ότι αυτός έχει εφαρμογή και όσον αφορά τους κοινοτικούς κανονισμούς που υφίσταντο κατά την έναρξη της ισχύος του, περιλαμβανομένου του κανονισμού 3877/92.
- 40 Δεδομένου ότι η ψευδής δήλωση περί της οποίας γίνεται λόγος στο άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 αποτελεί παρατυπία κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 2988/95 και η στέρηση από τις ενισχύσεις για τις καλλιέργειες αποτελεί διοικητική κύρωση κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, ο τελευταίος αυτός κανονισμός έχει εφαρμογή στην υπόθεση της κύριας δίκης.

- 41 Υπό τις συνθήκες αυτές, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92, όπως είχε πριν από την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 1648/95, έχει την έννοια ότι επιβάλλει, ελλείψει δόλου ή βαριάς αμέλειας, την απώλεια κάθε αντισταθμιστικής πληρωμής σχετικά με αροτραίες γαίες όταν η διαφορά μεταξύ της δηλωθείσας εκτάσεως των γαιών στις οποίες έπαυσε προσωρινά η καλλιέργεια και εκείνης που διαπιστώθηκε κατόπιν ελέγχου εκ μέρους των αρμοδίων αρχών υπερβαίνει το 20 %. Εντούτοις, εν όψει των άρθρων 1, παράγραφος 2, και 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 2988/95, που ορίζει ότι οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις κοινοτικών διατάξεων που επιβάλλουν λιγότερο αυστηρές κυρώσεις πρέπει να εφαρμόζονται αναδρομικά, οι τροποποιήσεις τις οποίες επέφερε στο άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 3887/92 ο κανονισμός 1648/95 έχουν εφαρμογή στα πραγματικά περιστατικά που έλαβαν χώρα πριν από την έναρξη της ισχύος του. Κατά συνέπεια, ο υπολογισμός της μέγιστης εκτάσεως για την οποία μπορούν να χορηγηθούν αντισταθμιστικές πληρωμές υπέρ των παραγωγών αροτραίων καλλιεργειών πρέπει να πραγματοποιηθεί, σύμφωνα προς το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 3887/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1648/95, βάσει της πράγματι διαπιστωθείσας εκτάσεως των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια και κατ' αναλογία των διαφόρων καλλιεργειών.

Επί του δευτέρου ερωτήματος και του δευτέρου σκέλους του τετάρτου ερωτήματος

- 42 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά στην ουσία αν το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 έχει την έννοια ότι επιβάλλει, ελλείψει δόλου ή βαριάς αμέλειας, την απώλεια κάθε αντισταθμιστικής πληρωμής σχετικά με τα βοοειδή υπέρ των εκμεταλλεύσεων, η προοριζόμενη για χορτονομή έκταση των οποίων, όπως εξακριβώθηκε πράγματι κατόπιν ελέγχου εκ μέρους των αρμοδίων αρχών, είναι μικρότερη σε ποσοστό άνω του 20 % από τη δηλωθείσα στην αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ερώτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, με το δεύτερο σκέλος του τετάρτου ερωτήματος, πώς πρέπει να ερμηνευθούν οι διατάξεις αυτές.
- 43 Δεδομένου ότι η προοριζόμενη για χορτονομή έκταση, όπως εξακριβώθηκε πράγματι, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 3887/92, για τον υπολογισμό των ενισχύσεων και ότι, για τους λόγους που διαλαμβάνονται στις σκέψεις 31 έως 33 της παρούσας αποφάσεως, σε περίπτωση που η διαφορά μεταξύ της εν λόγω εκτάσεως και της εκτάσεως που προορίζεται για χορτονομή, όπως δηλώθηκε

στην αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως, υπερβαίνει το 20 %, ο κάτοχος γεωργικής εκμεταλλεύσεως θεωρείται ότι δεν έπαυσε προσωρινά την καλλιέργεια σε κανένα μέρος των γαιών του κατά την έννοια του εν λόγω κανονισμού και ότι δεν είναι δυνατή η χορήγηση οποιασδήποτε ενισχύσεως για τα βοοειδή σ' αυτούς τους κατόχους εκμεταλλεύσεων, η απάντηση στο ερώτημα αυτό πρέπει να είναι καταφατική, πράγμα το οποίο εξάλλου δεν αμφισβήτησαν οι διάδικοι.

- 44 Μολονότι ο κανονισμός 1648/95 κατέστησε λιγότερο αυστηρές τις κυρώσεις που επιβάλλονται στους κατόχους γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που υπερεκτίμησαν σε ποσοστό άνω του 20 % την έκταση των γαιών στις οποίες έπαυσε προσωρινά η καλλιέργεια, δεν τροποποίησε την κατάσταση όσον αφορά τους κατόχους τέτοιων εκμεταλλεύσεων που διέπραξαν καλόπιστα σφάλμα εκτιμήσεως της προοριζόμενης για χορτονομή εκτάσεως σε ποσοστό άνω του 20 %, οπότε οι κυρώσεις που πρέπει να επιβάλλονται σε περίπτωση τέτοιων σφαλμάτων παραμένουν οι ίδιες.
- 45 Κατά συνέπεια, ακόμα και μετά την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 1648/95, είναι δυνατή η μη χορήγηση ενισχύσεως για τα βοοειδή στους κατόχους γεωργοκτηνοτροφικών επιχειρήσεων που υπερεκτιμούν την προοριζόμενη για ζωοτροφές έκταση των γαιών τους σε ποσοστό άνω του 20 %. Επομένως, το δεύτερο σκέλος του τετάρτου ερωτήματος είναι άνευ αντικειμένου.
- 46 Συνελπώς, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 έχει την έννοια ότι, όταν δεν υφίσταται δόλος ή βαριά αμέλεια, επιβάλλει, την κατάργηση κάθε ενισχύσεως για τα βοοειδή υπέρ των κατόχων γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, η προοριζόμενη για χορτονομή έκταση των οποίων, όπως πράγματι εξακριβώθηκε, είναι μικρότερη σε ποσοστό άνω του 20 % από τη δηλωθείσα στην αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως σχετικά με την έκταση.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 47 Με το τρίτο ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ερωτά στην ουσία για το κύρος του άρθρου 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 εν όψει, ιδίως, των αρχών της ασφαλείας δικαίου, της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της αναλογικότητας.

- 48 Επ' αυτού, πρέπει να υπομνησθεί ότι, λαμβανομένων υπόψη των απαντήσεων που δόθηκαν στο πρώτο ερώτημα, καθώς και στο πρώτο σκέλος του τετάρτου ερωτήματος, το κύρος του άρθρου 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 δεν αμφισβητήθηκε όσον αφορά τους κατόχους γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων οι οποίοι, χωρίς δόλο ή βαριά αμέλεια, υπερεκτίμησαν, με τις αιτήσεις χορηγήσεως ενισχύσεως, σε ποσοστό άνω του 20 % την έκταση των γαιών στις οποίες έπαυσε προσωρινά η καλλιέργεια. Επομένως, με το τρίτο ερώτημα ερωτάται στην ουσία αν η εν λόγω διάταξη είναι ισχυρή καθόσον επιβάλλει, όταν δεν υφίσταται δόλος ή βαριά αμέλεια, την κατάργηση κάθε ενισχύσεως για τα βοοειδή υπέρ των κατόχων γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, η προοριζόμενη για χορτονομή πράγματι διαπιστωθείσα έκταση των οποίων είναι μικρότερη σε ποσοστό άνω του 20 % έναντι της δηλωθείσας με την αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως σχετικά με τις εκτάσεις.
- 49 Όσον αφορά, καταρχάς, την αρχή της αναλογικότητας, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, προκειμένου να αποδειχθεί αν μια διάταξη κοινοτικού δικαίου συμβιβάζεται με την αρχή αυτή, πρέπει να εξακριβωθεί αν τα μέτρα που τίθενται σε εφαρμογή είναι ικανά να υλοποιήσουν τον επιδιωκόμενο στόχο και αν βαίνουν πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξή του (βλ., ιδίως, την απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 1995, C-426/93, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1995, σ. I-3723, σκέψη 42).
- 50 Το Δικαστήριο έχει επίσης διευκρινίσει επανειλημμένα ότι, οσάκις πρόκειται για την αξιολόγηση περίπλοκης οικονομικής καταστάσεως, τα κοινοτικά όργανα διαχειρίσεως διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως. Ο δικαστής, όταν ελέγχει τη νομιμότητα της ασκήσεως τέτοιας εξουσίας, πρέπει να περιορίζεται στο να εξετάζει αν η άσκηση αυτή ενέχει προφανή πλάνη ή συνιστά κατάχρηση εξουσίας ή αν το όργανο αυτό υπερέβη προδήλως τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει (βλ., επ' αυτού, την απόφαση της 29ης Φεβρουαρίου 1996, C-296/93 και C-307/93, Γαλλία και Ιρλανδία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-795, σκέψη 31).
- 51 Όσον αφορά τον κανονισμό 3887/92, από τη σκέψη 10 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει σαφώς ότι σκοπός του είναι η θέσπιση διατάξεων που αποσκοπούν στην πρόληψη και στην κύρωση με αποτελεσματικό τρόπο των παρατυπιών και της απάτης. Επιπλέον, σκοπός του ολοκληρωμένου συστήματος, κατά την πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, είναι να καταστήσει δυνατή την αποτελεσματική εφαρμογή της αναμορφώσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής και, ιδίως, να επιλύσει τα διοικητικά προβλήματα που αφορούν τη δημιουργία διαφόρων συστημάτων ενισχύσεων που συνδέονται με την έκταση.

- 52 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου σχετικά με ορισμένα συστήματα κοινοτικών ενισχύσεων είναι σύμφωνο με τους σκοπούς που περιγράφονται ανωτέρω και αν είναι αναγκαίο για την επίτευξή τους.
- 53 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι η προβλεπόμενη κύρωση, δηλαδή η απώλεια του δικαιώματος ενισχύσεως για τα βοοειδή, δεν είναι η ίδια σε όλες τις περιπτώσεις, αλλά αποτελεί συνάρτηση του μεγέθους του διαπραχθέντος σφάλματος. Αν και αν ο διαπράττων καλόπιστα σφάλμα κάτοχος γεωργοκτηνοτροφικής εκμεταλλεύσεως υποβάλλει τη δήλωσή του χωρίς πρόθεση τελέσεως απάτης, ωστόσο, το μέγεθος του σφάλματός του είναι σημαντικό. Δεδομένου ότι τα κοινοτικά όργανα έχουν, στον τομέα αυτό, ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αδικαιολόγητη ή δυσανάλογη η επιβολή, για ένα τέτοιο σφάλμα, μιας αποτελεσματικής και αποτρεπτικού χαρακτήρα κυρώσεως, όπως η προβλεπόμενη από το άρθρο 9, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3887/92.
- 54 Σε σχέση με τις ιδιαιτερότητες των διαφόρων συστημάτων, ο κανονισμός 3887/92 προβλέπει κλιμακούμενες κυρώσεις ανάλογα με τη σοβαρότητα της διαπραχθείσας παρατυπίας. Συναφώς, έστω και αν η κύρωση που επιβάλλεται σε κάτοχο γεωργικής εκμεταλλεύσεως που υπέβαλε δήλωση με την οποία υπερεκτίμησε άνω του 20 % την έκταση των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια ή των προοριζόμενων για χορτονομή γαιών αποτελεί μία από τις βαρύτερες κυρώσεις που προβλέπει ο κανονισμός αυτός, όμως, στο άρθρο 9, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, προβλέπονται ακόμη βαρύτερες κυρώσεις, όπως η απώλεια της δυνατότητας υπαγωγής στο ως άνω σύστημα ενισχύσεων για το οικείο ημερολογιακό έτος όσον αφορά τους κατόχους εκμεταλλεύσεων που υπέβαλαν εσφαλμένη δήλωση λόγω βαριάς αμέλειας και η απώλεια οποιασδήποτε ενισχύσεως για δύο έτη όσον αφορά εκείνους που υπέβαλαν δολίως εσφαλμένη δήλωση, τούτο δε ανεξάρτητα από το μέγεθος της διαπιστωθείσας υπερεκτιμήσεως.
- 55 Υπό τις συνθήκες αυτές επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το σύστημα κυρώσεων που προβλέπει το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 σχετικά με τους κατόχους γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, η προοριζόμενη για χορτονομή έκταση των γαιών των οποίων, όπως πράγματι διαπιστώθηκε, είναι μικρότερη σε ποσοστό άνω του 20 % από την καλοπίστως δηλωθείσα στην αίτηση ενισχύσεως σχετικά με την έκταση, ανταποκρίνεται προς τους επιδιωκόμενους σκοπούς και είναι απαραίτητο για την επίτευξή τους. Επομένως, η διάταξη αυτή δεν είναι αντίθετη προς την αρχή της αναλογικότητας, η σημασία της οποίας, εξάλλου, υπενθυμίζεται στην ένατη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού.

- 56 Στη συνέχεια, όσον αφορά την αρχή της ασφαλείας δικαίου, η NFU διατείνεται, αφενός, ότι η υποστηριζόμενη από τον MAFF ερμηνεία του άρθρου 9, παράγραφος 2, του κανονισμού 3887/92 είναι διφορούμενη όσον αφορά το αν η κατά 20 % υπερεκτίμηση της εκτάσεως των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια επιφέρει ή όχι απώλεια κάθε δικαιώματος προς λήψη ενισχύσεων που συνδέονται με την αροτραία έκταση και, αφετέρου, ότι ο χρησιμοποιούμενος στο δεύτερο εδάφιο όρος «ενίσχυση σχετική με την έκταση» δεν προσδιορίζεται.
- 57 Όπως επανειλημμένα έχει δεχθεί το Δικαστήριο, η αρχή της ασφαλείας δικαίου αποτελεί θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου, η οποία απαιτεί η ρύθμιση που επιβάλλει επιβαρύνσεις στους φορολογούμενους να είναι σαφής και ακριβής, ώστε αυτοί να μπορούν να γνωρίζουν σαφώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και να λαμβάνουν τα ανάλογα μέτρα (απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 1996, C-143/93, Van Es Douane Agenten, Συλλογή 1996, σ. I-431, σκέψη 27).
- 58 Ακόμα και αν υφίστανται ερμηνευτικές δυσχέρειες όσον αφορά τον κανονισμό 3887/92, αυτό δεν σημαίνει, ωστόσο, ότι παραβιάζεται η αρχή της ασφαλείας δικαίου. Αφενός, οι δυσχέρειες αυτές οφείλονται στην περιπλοκότητα του σχετικού τομέα και, αφετέρου, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 104 των προτάσεών του, μετά από προσεκτική ανάγνωση του κανονισμού μπορεί να συναχθεί το νόημα και οι συνέπειες της εφαρμογής των διατάξεών του, οι οποίες απευθύνονται σε ειδικούς του σχετικού τομέα.
- 59 Εν όψει των σκέψεων αυτών, επιβάλλεται, επομένως, η διαπίστωση ότι το άρθρο 9 του κανονισμού 3887/92 δεν παραβιάζει την αρχή της ασφαλείας δικαίου.
- 60 Τέλος, όσον αφορά την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, η NFU διατείνεται ότι, αντιμετωπίζοντας με τον ίδιο τρόπο, αφενός, τα καλοπίστως διαπραχθέντα σφάλματα, όσον αφορά υπερεκτίμηση άνω του 20 % της υποστηριζόμενης για χορτονομή εκτάσεως ή της εκτάσεως των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια και, αφετέρου, τις ψευδείς δηλώσεις λόγω βαριάς αμέλειας ή δόλου εκ μέρους των κατόχων γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, το άρθρο 9 του κανονισμού 3887/92 παραβιάζει την αρχή αυτή.

- 61 Κατά πάγια νομολογία, η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων επιβάλλει να μην αντιμετωπίζονται παρόμοιες καταστάσεις κατά τρόπο διαφορετικό και να μην αντιμετωπίζονται διαφορετικές καταστάσεις καθ' όμοιο τρόπο, εκτός εάν μια τέτοια αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς (βλ., επ' αυτού, την απόφαση της 29ης Ιουνίου 1995, C-56/94, SCAC, Συλλογή 1995, σ. I-1769, σκέψη 27).
- 62 Από το άρθρο 9, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3887/92 προκύπτει σαφώς ότι ουδεμία ενίσχυση σχετική με την έκταση χορηγείται αν ο κάτοχος γεωργικής εκμεταλλεύσεως υπερεκτίμησε, στην αίτησή του, σε ποσοστό άνω του 20 % την επιφάνεια γαιών του στις οποίες έπαυσε προσωρινά η καλλιέργεια ή αροτραίων γαιών ή αν ο κτηνοτρόφος υπερεκτίμησε άνω του 20 % την προοριζόμενη για χορτονομή έκταση των γαιών του. Αντιθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού και όπως προκύπτει από τη σκέψη 54 της παρούσας αποφάσεως, οι κάτοχοι εκμεταλλεύσεων που υπέβαλαν ψευδή δήλωση με δόλο ή βαριά αμέλεια δεν μπορούν να επωφεληθούν, εν πάση περιπτώσει, από το εν λόγω σύστημα ενισχύσεων κατά τη διάρκεια του οικείου ημερολογιακού έτους, ενώ, σε περίπτωση υποβολής εσκεμμένης ψευδούς δηλώσεως, δεν μπορούν να επωφεληθούν από το σύστημα ενισχύσεων ούτε και το επόμενο ημερολογιακό έτος. Οι κυρώσεις αυτές επιβάλλονται όποια και αν είναι η υπερεκτίμηση που διαπιστώθηκε μεταξύ των δηλωθεισών εκτάσεων και εκείνων που διαπιστώθηκαν κατόπιν ελέγχου.
- 63 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι κυρώσεις που επιβάλλονται, αφενός, στους κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων οι οποίοι υπερεκτίμησαν, με τη δήλωσή τους, σε ποσοστό άνω του 20 % την έκταση των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιέργεια ή των αροτραίων γαιών και στους κτηνοτρόφους που υπερεκτίμησαν, με τη δήλωσή τους, σε ποσοστό άνω του 20 % την προοριζόμενη για χορτονομή έκταση των γαιών τους και, αφετέρου, στους κατόχους των ως άνω εκμεταλλεύσεων που υπέβαλαν ψευδή δήλωση με δόλο ή βαριά αμέλεια είναι διαφορετικές, οπότε το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 δεν παραβιάζει την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων.
- 64 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι από την εξέταση του άρθρου 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να θέσουν υπό αμφισβήτηση το κύρος του έναντι των αρχών της αναλογικότητας, της ασφαλείας δικαίου και της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

Επί του πέμπτου ερωτήματος

- 65 Με το πέμπτο ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ερωτά στην ουσία για το κύρος του άρθρου 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 καθόσον επιβάλλει, ελλείψει δόλου ή βαριάς αμέλειας, την απώλεια του συνόλου των ενισχύσεων που συνδέονται με συγκεκριμένη έκταση, δηλαδή έκταση η οποία αφιερώνεται σε συγκεκριμένη αροτραία καλλιέργεια, σε κάτοχο γεωργοκτηνοτροφικής εκμεταλλεύσεως η έκταση της οποίας είναι, όπως διαπιστώθηκε στην πράξη, μικρότερη σε ποσοστό άνω του 20 % σε σχέση με τη δηλωθείσα στην αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως.
- 66 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι, ενώ το τρίτο ερώτημα αφορά το κύρος της απώλειας κάθε ενισχύσεως για τα βοοειδή λόγω υπερεκτιμήσεως της προοριζόμενης για χορτονομή εκτάσεως των γαιών και κάθε ενισχύσεως σχετικής με τις αροτραίες γαίες λόγω υπερεκτιμήσεως της εκτάσεως των γαιών τις οποίες αφορά η αγρανάπαυση, το πέμπτο ερώτημα αφορά την περίπτωση κατά την οποία ο κάτοχος γεωργοκτηνοτροφικής εκμεταλλεύσεως υπερεκτίμησε σε ποσοστό άνω του 20 % έκταση ειδικής αροτραίας καλλιέργειας και, για τον λόγο αυτό, στερήθηκε της δυνατότητας να λάβει οποιαδήποτε ενίσχυση σχετικά με την καλλιέργεια αυτή.
- 67 Συναφώς, αρκεί να σημειωθεί ότι, για τους ίδιους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 51 έως 64 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4 του κανονισμού 3887/92 δεν παραβιάζει τις αρχές της αναλογικότητας, της ασφαλείας δικαίου και της απαγορεύσεως των διακρίσεων καθόσον επιβάλλει, όταν δεν υφίσταται δόλος ή βαριά αμέλεια, την απώλεια του συνόλου της ενισχύσεως που αφορά ειδική έκταση υπέρ κατόχου γεωργικής εκμεταλλεύσεως, η επιφάνεια της οποίας, όπως πράγματι διαπιστώθηκε, είναι μικρότερη σε ποσοστό άνω του 20 % έναντι της δηλωθείσας στην αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως.
- 68 Επομένως, στο πέμπτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι από την εξέταση του κανονισμού 3887/92 δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να θέσουν υπό αμφισβήτηση το κύρος του άρθρου 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού καθόσον με αυτό επιβάλλεται, όταν δεν υπάρχει δόλος ή βαριά αμέλεια,

η απώλεια του συνόλου της ενισχύσεως που συνδέεται με ειδική έκταση σε κάτοχο εκμεταλλεύσεως η επιφάνεια της οποίας, όπως πράγματι διαπιστώθηκε, είναι μικρότερη σε ποσοστό άνω του 20 % έναντι της δηλωθείσας στην αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 69 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 31ης Οκτωβρίου 1995 το High Court of Justice, Queen's Bench Division, αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3887/92 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 1992, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου σχετικά με ορισμένα καθεστάτα κοινοτικών ενισχύσεων, όπως είχε πριν από την έναρξη της ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) 1648/95 της Επιτροπής, της 6ης Ιουλίου 1995, έχει την έννοια ότι επιβάλλει, ελλείψει δόλου ή βαριάς αμέλειας, την απώλεια κάθε αντισταθμιστικής πληρωμής σχετικά με αροτραίες γαίες όταν η διαφορά μεταξύ της δηλωθείσας εκτάσεως γαιών στις οποίες έπαυσε προσωρινά η καλλιέργεια και εκείνης που διαπιστώθηκε κατόπιν ελέγχου εκ μέρους των αρμοδίων αρχών υπερβαίνει το 20 %. Εντούτοις, εν όψει των

άρθρων 1, παράγραφος 2, και 2, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που ορίζει ότι οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις κοινοτικών διατάξεων που επιβάλλουν λιγότερο αυστηρές κυρώσεις πρέπει να εφαρμόζονται αναδρομικά, οι τροποποιήσεις τις οποίες επέφερε στο άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 3887/92 ο κανονισμός 1648/95 έχουν εφαρμογή στα πραγματικά περιστατικά που έλαβαν χώρα πριν από την έναρξη της ισχύος του. Κατά συνέπεια, ο υπολογισμός της μέγιστης εκτάσεως για την οποία μπορούν να χορηγηθούν αντισταθμιστικές πληρωμές υπέρ των παραγωγών αροτραίων καλλιιεργειών πρέπει να πραγματοποιηθεί, σύμφωνα προς το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 3887/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1648/95, βάσει της πράγματι διαπιστωθείσας εκτάσεως των γαιών στις οποίες έχει παύσει προσωρινά η καλλιιεργεια και κατ' αναλογία των διαφόρων καλλιιεργειών.

- 2) Το άρθρο 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 έχει την έννοια ότι, όταν δεν υφίσταται δόλος ή βαριά αμέλεια, επιβάλλει την κατάργηση κάθε ενισχύσεως για τα βοοειδή υπέρ των κατόχων γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, η προοριζόμενη για χορτονομή έκταση των οποίων, όπως πράγματι εξακριβώθηκε, είναι μικρότερη σε ποσοστό άνω του 20 % από τη δηλωθείσα στην αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως σχετικά με την έκταση.
- 3) Από την εξέταση του άρθρου 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 3887/92 δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να θέσουν υπό αμφισβήτηση το κύρος του έναντι των αρχών της αναλογικότητας, της ασφαλείας δικαίου και της απαγορεύσεως των διακρίσεων.
- 4) Από την εξέταση του κανονισμού 3887/92 δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να θέσουν υπό αμφισβήτηση το κύρος του άρθρου 9, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού καθόσον με αυτό επιβάλλεται, όταν δεν υπάρχει δόλος ή βαριά αμέλεια, η απώλεια του συνόλου της ενισχύσεως που συνδέεται με ειδική έκταση σε κάτοχο εκμεταλλεύσεως η επιφάνεια της οποίας, όπως πράγματι διαπιστώθηκε, είναι μικρότερη σε ποσοστό άνω του 20 % έναντι της δηλωθείσας στην αίτηση χορηγήσεως ενισχύσεως.

Mancini

Murray

Kapteyn

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Ιουλίου 1997.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

R. Grass

G. F. Mancini